

SÖKANDE
Konkurrensverket

MOTPART
Hallsbergs kommun

Ombud: Advokat Martin Bogg, Advokatfirman Delphi KB

SAKEN
Upphandlingsskadeavgift

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller delvis Konkurrensverkets ansökan och beslutar att Hallsbergs kommun ska betala upphandlingsskadeavgift om 600 000 kr.

ANSÖKAN

Konkurrensverket yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att Hallsbergs kommun (kommunen) ska betala 800 000 kr i upphandlingsskadeavgift och anför bl.a. följande. Kommunen ingick den 15 oktober 2019 avtal om ombyggnation av fastigheten Skördetröskan 4 utan föregående annonsering. Eftersom förutsättningarna för att sluta avtal utan föregående annonsering saknades utgör avtalet en otillåten direktupphandling.

Kommunen ingick under 2016 ett ramavtal om byggtjänster och reparationer bl.a. med Boman & Svahn Byggentreprenad AB (Boman & Svahn). Ramavtalet undertecknades den 8 december 2016 (Ramavtalet 2016). Av upphandlingsdokumenten framgår i avsnitt AFA.21 att upphandlingen gäller ramavtal för byggreparationer och mindre byggarbeten i objekt som ägs av Hallsbergs kommun. Beräknad volym uppges vara ca 500 000 kr per år, även om inga volymer garanteras. I avsnittet AFC.1 "Omfattning" anges att ramavtalet omfattar byggtjänster och reparationer. I avsnitt AFC.114 "Undantagna arbeten" anges att vid större entreprenadprojekt (beräknad kostnad överstigande 500 000 kr) förbehåller sig beställaren rätten att upphandla dessa entreprenader separat. Av utvärderingsmodellen till ramavtalet framgår vidare att utvärderingen av anbuderna är baserad på ett förhållandevis lågt antal arbetstimmar. Av den annons som publicerades i annonsdatabasen VISMA OPIC framgår att upphandlingen avsåg byggtjänster/-arbeten och reparationer av mindre omfattning för löpande avrop.

Den 15 oktober 2019 ingick kommunen ett avtal med Boman & Svahn om ombyggnation av verksamhetslokaler i Skördetröskan 4 (Avtalet). Kommunen har under utredningen hos Konkurrensverket uppgett att ombyggnationen har avropats genom ett skriftligt entreprenadkontrakt som tecknats utifrån gällande ramavtal för byggtjänster och reparationer. Ramavtalet 2016,

och därmed de kontrakt som omfattas av ramavtalet, avser mindre byggarbeten för att tillgodose återkommande behov av hantverkstjänster av mindre värde. Det framgår inte av ramavtalet och den föregående upphandlingen att ramavtalet avser tilldelning av kontrakt angående stora värden och omfattande ombyggnationer. Tvärtom har kommunen förbehållit sig rätten att upphandla större entreprenader separat. I nu aktuellt fall är det frågan om ett kontrakt som avser en större ombyggnation av en av kommunen nyligen förvärvad fastighet. Kontraktets värde uppgår till 11 147 000 kr och avser omfattande ombyggnationer av en större fastighet. Entreprenaden är av förhållandevis komplicerad karaktär och innebär ombyggnation av bl.a. kontorslokaler, verkstad, snickeri, tvättstuga och portar, under nästan ett års tid. Avgränsningen av ramavtalet till mindre byggarbeten och byggtjänster samt reparationer av mindre omfattning för löpande avrop, uppskattningen av avrop till 500 000 kr per år och den krets av arbetstagare och arbetstimmar som anges i utvärderingsmodellen innebär, enligt Konkurrensverkets mening, att Avtalet inte kan anses omfattas av ramavtalet utan utgör en ny upphandling.

Aktuellt avtal avser en större ombyggnation av en befintlig fastighet. Avtalet är ett byggentreprenadkontrakt enligt 1 kap. 9 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Enligt huvudregeln i 19 kap. 7 och 9 §§ LOU ska upphandlingar annonseras och alla leverantörer ska därigenom få möjlighet att lämna, respektive ansöka om att få lämna, anbud. Upphandlingar med ett värde som understiger direktupphandlingsgränsen (586 907 kr) behöver inte annonseras. För att avtal med ett värde som överstiger direktupphandlingsgränsen ska få ingås utan föregående annonsering krävs att något av de särskilt angivna undantagen i LOU är tillämpliga. Undantagen från skyldigheten att annonsera upphandlingar ska tolkas restriktivt. Enligt huvudregeln i LOU ska byggentreprenadkontrakt alltså upphandlas genom ett annonserat förfarande. Avtalet den 15 oktober 2019 avsåg en byggentreprenad till en kostnad av 11 147 000 kr exklusive moms. Upphandlingen borde

därmed ha föregåtts av annonsering enligt 19 kap. 9 § LOU om det inte förelåg något undantag från annonsering. Såvitt framgår har det inte förelegat omständigheter som innebär att något undantag är tillämpligt. Avtalet utgör således en otillåten direktupphandling. Det finns inget krav på att den upphandlande myndigheten ska ha agerat med uppsåt eller av oaktsamhet för att en avgift ska kunna dömas ut. Bristande kännedom om gällande rätt eller missförstånd om lagstiftningens innehåll utgör inte någon ursäkt för en överträdelse.

En upphandlingsskadeavgift ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. Avgiften ska uppgå till lägst 10 000 kr och högst tio miljoner kr. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde. Den aktuella upphandlingens värde är 11 147 000 kr. Det innebär att upphandlingsskadeavgiften kan uppgå till högst 1 114 700 kr ($11\,147\,000 \times 0,1$). Otillåtna direktupphandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet och sanktionsvärdet ska därför ofta vara högt. I detta fall är det fråga om en otillåten direktupphandling. Sanktionsvärdet är därför som regel högt. Rättsläget kan inte anses oklart. Omständigheterna är varken förmildrande eller försvårande. Vid en sammantagen bedömning anser Konkurrensverket att en upphandlingsskadeavgift på 800 000 kr är en proportionerlig sanktion för den aktuella överträdelsen.

PARTERNAS TALAN

Hallsbergs kommun motsätter sig bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Kommunen har avropat från ett upphandlat ramavtal. I Hallsbergs kommun bor knappt 16 000 invånare. Den 15 oktober 2019 ingick kommunen ett avropsavtal med Boman & Svahn gällande ombyggnationer av verksamhetslokaler på fastigheten skördetröskan 4. Byggarbetena avsåg åtgärder och anpassningar av befintliga lokaler. Boman & Svahn var rangordnad som nr 1, varför bolaget tilldelades kontrakt. Vad Konkurrensverket menar med

mindre byggarbeten har inte tydligt redovisats i ansökan. Någon begränsning av avrop till ett visst värde finns inte i ramavtalet.

Det är Konkurrensverket som måste visa att ramavtalets tillämpningsområde inte omfattar avtalet. I förarbetena görs jämförelse med straffrättsliga förfaranden. Att det är myndigheten som bär bevisbördan och att det gäller höga beviskrav vid offentlighetsrättsliga sanktionsavgifter har starkt stöd i den juridiska doktrinen. Sammanfattningsvis stöder såväl uttalanden i förarbeten som juridisk doktrin slutsatsen att ett högt beviskrav gäller i mål om upphandlingsskadeavgift och att det är Konkurrensverket som bär denna bevisbörda. Mot bakgrund av lagstiftarens uttalanden bör beslut om upphandlingsskadeavgift som grundas i tolkningen av ett upphandlat ramavtals tillämpningsområde reserveras till fall där det är uppenbart att ingånget avropsavtal faller utanför ramavtalets tillämpningsområde.

Ramavtalets omfattning (tillämpningsområde) regleras direkt i ramavtalets kontraktshandling. Av denna framgår att "Entreprenören åtar sig att vid avrop från beställaren utföra rubricerad entreprenadtjänst ...". De rubricerade tjänster som avses är "Byggtjänster och reparationer". Entreprenören är således vid avrop skyldig att utföra byggtjänster och reparationstjänster. Någon begränsning till ett visst värde finns inte. Att ramavtalets omfattning inte är begränsat till avrop av ett visst värde framgår även av de administrativa föreskrifterna. Vid en genomgång av ordalydelsen i ramavtalets centrala bestämmelser som reglerar dess omfattning (tillämpningsområdet) kan ingen begränsning till avrop av ett visst värde utläsas. Konkurrensverket har, som det får förstås, påstått att bestämmelsen AFC.114 utgör en begränsning av ramavtalets omfattning. Påståendet är felaktigt. Bestämmelsen i AFC.114 reglerar inte ramavtalets omfattning, utan ramavtalets exklusivitet. Kommunens syfte med bestämmelsen är att klargöra att leverantören inte har någon exklusivitet till att utföra alla bygg- och reparationstjänster under avtalspe-

rioden. Kommunen förbehåller sig istället rätten att genomföra separata upphandlingar över ett visst värde. Utan denna skrivelse hade kommunen kunnat göra sig skyldigt till avtalsbrott om den gick ut i en separat upphandling. Att upphandlande myndigheter på liknande sätt förbehåller sig rätten att upphandla, använda eller i övrigt testa varor/tjänster som faller inom ramen för det upphandlade ramavtalet är mycket vanligt.

Konkurrensverket har lagt stor vikt vid att ramavtalsupphandlingen avser "mindre byggarbeten" och att dess värde uppskattats till ca 500 000 kr/år. Någon faktisk begränsning av ramavtalets omfattning till avrop av ett visst värde finns inte. Därutöver kan konstateras att avtalets värde under alla omständigheter är att betrakta som just ett mindre byggarbete. Värdet är ca 1/5 av tillämpligt tröskelvärde för byggentreprenader. När det gäller byggentreprenader är 11 147 000 kr inte särskilt mycket pengar. Att entreprenaden skulle vara av "komplicerad karaktär" eller "omfattande" är inte sant.

Vad gäller uppskattningen över ramavtalets värde har kommunen efterforskat var denna siffra om 500 000 kr/år för historisk volym egentligen kommer ifrån, utan att hitta någon förklaring. Beloppet är mycket missvisande och kan jämföras med drift- och servicenämnden årliga kostnader under kostnadspost "Övrigt", som bl.a. inkluderar kostnader för underhåll och ombyggnationer. Kostnaderna har under perioden överstigit 50 000 000 kr. Kommunen beklagar att ramavtalsupphandlingens värde uppgivits felaktigt, något som till synes ha orsakats av den mänskliga faktorn. Det råder ingen tvekan om att uppgiften om den felaktiga historiska volymen utgjort en brist i transparens vid ramavtalsupphandlingens genomförande. Att kommunen eventuellt överträtt transparensprincipen vid ramavtalsupphandlingen utgör dock inte ett skäl att påföra en upphandlingsskadeavgift.

Att utvärderingsmodellens utformning i ramavtalsupphandlingen skulle utgöra stöd för Konkurrensverkets tolkning tillbakavisas. Tilldelningskriterier

reglerar inte ett ramavtals omfattning. Sammanfattningsvis kan av ramavtalets ordalydelse ingen begränsning till avrop av ett visst värde utläsas. Ramavtalet och samtliga villkor, inklusive klausulerna gällande dess omfattning, har varit föremål för ett annonserat förfarande. Samtliga intresserade leverantörer har haft möjlighet att konkurrera om att tilldelas ramavtalet och efterföljande avropsavtal, inklusive avtalet. Att felaktiga uppgifter över historisk volym uppgivits i ramavtalsupphandlingen är olyckligt, men utgör inte skäl till att påföra en upphandlingsskadeavgift. Det kan också konstateras att den felaktiga uppgiften om volym inte verkar ha påverkat upphandlingen negativt, eftersom lämpliga leverantörer med nödvändig kapacitet lämnat anbud. Även om förvaltningsrätten skulle finna att ramavtalets tillämpningsområde är begränsat till ”mindre” byggarbeten, är avtalet under alla förhållanden just ett ”mindre” byggarbete. Om förvaltningsrätten trots detta finner att förutsättningarna för påförande av upphandlingsskadeavgift är uppfyllda är vid en helhetsbedömning behovet av en sådan avskräckande effekt som en upphandlingsskadeavgift utgör inte tillräckligt stark för att motivera en avgift (jfr Högsta förvaltningsdomstolens dom, HFD 2014 ref. 49).

Konkurrensverket tillägger bl.a. följande. Ramavtalet avser byggarbeten av mindre värde. Avtalet, som gäller en omfattande ombyggnation av en av kommunens fastigheter, kan med hänsyn till arbetets omfattning och komplicerade karaktär samt det uppskattade värdet om 11 147 000 kr, inte gälla en sådan tjänst som omfattas av ramavtalet. Upphandlingsdokumenten som förelegat vid upphandlingen av ramavtalet, och som ramavtalet hänvisar till bidrar till ramavtalets tillämpningsområde. Ramavtalet med tillhörande dokumentation som anger vad efterkommande avropsavtal ska gälla är också det som potentiella leverantörer lämnat sina anbud utifrån. Att bestämmelsen i AFC.114 reglerar ramavtalets exklusivitet ter sig närmast som en efterhandskonstruktion.

Avtalet avser inte ett mindre byggarbete, oavsett vad tröskelvärdet är för byggentreprenader. Arbetet är omfattande och av komplicerad karaktär, det rör sig om en förhållandevis komplicerad ombyggnad av en hel fastighet. Detta kan inte anses vara ett mindre byggarbete. Även om tilldelningskriterier inte reglerar ett ramavtals omfattning är de dock av betydelse för tolkning av ramavtalet eftersom de speglar den tjänst kommunen tänkt upphandla. Att upphandlingsskadeavgift, när det gäller tolkningen av ett upphandlat ramavtals tillämpningsområde, bara kan påföras när det är uppenbart att ingånget avropsavtal faller utanför ramavtalets tillämpningsområde stämmer inte. Det förefaller som om kommunens slutsats utifrån uttalanden i förarbetena är att det ska ställas lika höga krav i mål om påförande av upphandlingsskadeavgift som i straffrättsliga förfaranden. Något sådant beviskrav föreligger inte i mål om upphandlingsskadeavgift. De faktiska omständigheterna i målet, nämligen utformningen av ramavtalet tillsammans med övriga upphandlingsdokument, och avtalets karaktär, innebär att det är visat med den styrka som krävs att avtalet faller utanför ramavtalets tillämpningsområde. Det är i stället fråga om en separat upphandling över direktupphandlingsgränsen som inte har annonserats enligt LOU. Det har inte har framkommit några omständigheter som ger anledning att bestämma upphandlingsskadeavgiften till ett lägre belopp än som yrkats.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Av 21 kap. 1 § 3 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) framgår att allmän förvaltningsdomstol får besluta att en upphandlande myndighet ska betala upphandlingsskadeavgift om myndigheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 10 kap. 1, 2 eller 3 §, 18 kap. 2 § eller 19 kap. 9 § eller 36 § första stycket.

Enligt 21 kap. 4 § LOU ska upphandlingsskadeavgiften uppgå till lägst 10 000 kr och högst 10 000 000 kr. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde.

Av 21 kap. 5 § LOU framgår att vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl.

I förarbetena till LOU (prop. 2009/10:180 s. 197 f. och 369 f.) framgår bl.a. följande om fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek. Domstolen har ett stort utrymme att ta hänsyn till alla relevanta omständigheter inom ramen för upphandlingsskadeavgiftens avskräckande syfte. Detta innebär att hänsyn ska tas till såväl försvårande som förmildrande omständigheter. Ju allvarligare överträdelsen kan anses vara, desto högre belopp bör sanktionsavgiften fastställas till. Vid bedömningen av sanktionsvärdet bör vägas in hur klar överträdelsen kan anses vara. När ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse kan det antas att det åtminstone i vissa fall kan vara fråga om en överträdelse där sanktionsvärdet är förhållandevis lågt. Överträdelser kan i en del av dessa fall snarare antas bero på de allmänna omständigheterna än på ett medvetet kringgående av upphandlingslagstiftningen. Det följer emellertid av ändringsdirektivet att en sanktion ska påföras i dessa fall. Förmildrande omständigheter kan föranleda att upphandlingsskadeavgiften bestäms till ett lågt belopp och i ringa fall inte alls döms ut.

Beträffande fall då eftergift kan komma i fråga p.g.a. synnerliga skäl framgår följande i förarbetena till lagen. Denna möjlighet ska användas restriktivt och främst ses som en ventil för rena undantagsfall. Regeln är avsedd

främst för sådana oförutsedda händelser som inte den upphandlande myndigheten själv kunnat råda över. Att den upphandlande enheten råkat i brådska beroende på egen bristande planering grundar alltså inte rätt till direktupphandling (a. prop. s. 370).

Förvaltningsrättens bedömning

Kommunen har den 15 oktober 2019 ingått avtal med Boman & Svahn gällande ombyggnad av verksamhetslokaler ”Skördetröskan”. I målet är ostriktigt att kontraktets värde överstiger gränsen för när direktupphandling får användas. Konkurrensverket gör gällande att avtalet utgör en otillåten direktupphandling eftersom upphandlingen skulle ha annonserats enligt LOU. Kommunen bestrider ansökan och gör gällande att avtalet utgör ett avrop i den ramavtalsupphandling från 2016 (Byggreparationer och mindre byggarbeten) i vilken Boman & Svahn antagits som leverantör och rangordnats som nummer 1.

I ramavtalsupphandlingen anges under punkten AFA.2.1 (Översiktlig information om objektet) att upphandlingen gäller byggreparationer och mindre byggarbeten i objekt som ägs av Hallsbergs kommun. Det anges vidare att den beräknade volymen är ca. 500 000 kr per år och baseras på tidigare års inköpsstatistik. Under punkten AFC.114 (Undantagna arbeten) anges att vid större entreprenadprojekt (beräknad kostnad överstigande 500 000 kr) förbehåller sig beställaren att upphandla dessa separat.

Avtalet den 15 oktober 2019 har ett kontraktsvärde om 11 147 000 kr och avser ombyggnad av verksamhetslokaler i fastigheten Skördetröskan. Enligt den tidsplan som finns i anslutning till avtalet utgörs arbetet, förutom av själva projekteringen, av ett drygt tiotal olika delprojekt, bl.a. utvändig och invändig rivning, öppning samt anpassning nya portar i fasad. Som anförts ovan har i ramavtalsupphandlingen angetts ett ungefärligt gränsvärde för

årsvolymen av arbeten enligt ramavtalet. Samma gränsvärde återkommer på ytterligare ett ställe i upphandlingen, nämligen gällande undantagna arbeten för vilka myndigheten förbehåller sig rätten att upphandla separat. Redan dessa uppgifter talar för att det aktuella avtalet inte omfattas av ramavtalsupphandlingen. Vad kommunen anfört om felskrivning och uppgifternas placering i upphandlingsdokumenten anser förvaltningsrätten saknar betydelse. Detta särskilt med beaktande av att potentiella leverantörer i ramavtalsupphandlingen har haft att förhålla sig till de uppgifter som angetts i det aktuella förfrågningsunderlaget när de har haft att avgöra huruvida de velat lämna anbud i en upphandling av den omfattning som preciserats i upphandlingsdokumenten. Därtill kommer ramavtalsupphandlingens omfattning, som begränsas till ”byggreparationer och mindre byggarbeten”, jämfört med det aktuella entreprenadavtalet som avser förhållandevis omfattande ombyggnationer av en fastighet under cirka tio månaders tid. Med beaktande av samtliga dessa omständigheter kan avtalets värde i förhållande till tröskelvärdet för byggentreprenader inte tillmätas någon avgörande betydelse. Sammantaget anser förvaltningsrätten att Konkurrensverket i tillräcklig grad har visat att kommunen genom det ingångna avtalet genomfört en otillåten direktupphandling och att det finns grund för en upphandlingsskadeavgift. Några synnerliga skäl som skulle motivera undantag från skyldigheten att annonsera upphandlingen har inte framkommit och har inte heller gjorts gällande av kommunen.

När det gäller sanktionsavgiftens storlek framgår av ovan återgivna förarbetsuttalanden att ju allvarigare överträdelsen kan anses vara, desto högre belopp bör sanktionsavgiften fastställas till. Exempelvis anses otillåtna direktupphandlingar vara en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet, vilket bör leda till att sanktionsvärdet i dessa fall ofta kan anses högt. Om det däremot i visst fall är oklart i rättspraxis huruvida en viss vara eller tjänst ska upphandlas och någon upphandling inte har skett

bör sanktionsvärdet anses relativt lågt just i det fallet. Vidare bör vid bedömningen av sanktionsvärdet även vägas in hur klar överträdelsen kan anses vara (prop. 2009/10:180 s. 197).

I nu aktuellt fall har det i enlighet med det ovan sagda gjorts en otillåten direktupphandling vilket anses vara en allvarlig överträdelse. Förvaltningsrätten konstaterar dock att den otillåtna direktupphandlingen har föregåtts av ett ramavtal avseende liknande tjänster som det direktupphandlade. Frågan om det aktuella avtalet ska anses utgöra en otillåten direktupphandling rör vidare tolkningen av omfattningen av det tidigare upphandlade ramavtalet och huruvida det direktupphandlade kontraktet utgjort ett avrop inom ramen för ramavtalet eller inte. Förvaltningsrätten bedömer att det finns skäl att beakta dessa förhållanden vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek. Även med beaktande av att omfattningen av det direktupphandlade med råge överstiger tillämpningsområdet för tidigare ramavtal, bedömer förvaltningsrätten, vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i målet, att upphandlingsskadeavgiften kan bestämmas något lägre än den av Konkurrensverket yrkade upphandlingsskadeavgiften. Förvaltningsrätten bestämmer således upphandlingsskadeavgiften till skäliga 600 000 kr. Ansökan ska därmed delvis bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Carina Ludvigsson
Rådman

Föredragande: Lars Överström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.